

การฝึกเขียนข้อสอบ

เมื่อเราได้ทราบหลักเกณฑ์การตัดสินว่าต้องได้คะแนนเท่าไรจึงจะถือว่าสอบได้ และได้ทราบถึงการให้คะแนนของท่านอาจารย์แล้วว่าจะให้คะแนนก็ต่อเมื่อมี การเขียนหลักกฎหมายในเรื่องนั้น ตามคำถาม(แต่ไม่จำเป็นต้องเขียนลงไปทั้งมาตรา ให้เขียนเฉพาะหลักกฎหมายที่ ใช้ในประเด็นที่วินิจฉัย และ ไม่ต้องใส่เลขมาตรา) และก็ต้องมีการวินิจฉัยตามข้อเท็จจริงที่คำถามให้ในข้อนั้นๆ มา และต้องสรุปว่าผลจะเป็นอย่างไร รวมทั้งท่านได้ทราบถึงสิ่งซึ่งสำคัญมากในการสอบ นั่นก็คือสิ่งที่จะทำให้ท่านไม่ได้คะแนนกล่าวคือถ้าข้อเท็จจริง เป็นตามคำถาม ถ้าท่านตอบ แต่ผล โดยไม่มีการเขียนหลักกฎหมายในเรื่องนั้นๆ เลย ท่านไม่มีทางที่จะได้คะแนนเลย (ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่ท่านไม่ควรกระทำอย่างยิ่ง) จึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การที่จะทำให้เราได้คะแนนสอบมากๆนั้น เราต้องพยายามเขียนให้ได้ตามที่ใดกล่าวมาแล้วข้างต้นและการที่เราจะเขียนได้เช่นนี้ เราต้องมีการฝึกฝน สังเกต ข้อเท็จจริง สังเกตข้อกฎหมาย และสังเกตรูปจากข้อสอบเก่าๆที่ได้ มีการเฉลยทำเป็นธงคำตอบออกมาว่า วิธีการเขียนที่ดีนั้น ประกอบไปด้วยอะไรบ้างซึ่ง จะได้กล่าวโดยละเอียดพร้อมตัวอย่างต่อไป ซึ่งผู้เขียนจะขอกล่าวถึงรูปแบบของการเขียนคำตอบโดยรวมก่อน เพื่อให้ท่านได้เห็นภาพกว้างๆ ทั้งหมดและจะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการเขียนข้อสอบ ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพสูงสุด

การเขียนตอบที่จะทำให้ได้คะแนนดีนั้น ควรประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ :

๑. คำตอบต้องถูกต้อง ตรงประเด็น และตอบได้ครบถ้วนทุกประเด็นที่ข้อสอบถามมา
๒. ภาษาที่ใช้เขียนตอบต้องเป็นภาษากฎหมาย
๓. ต้องเขียนให้กะทัดรัด ชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย
๔. ต้องเขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย อย่าเขียนให้ตัวเล็กจนเกินไป
๕. ต้องไม่เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม ข้อเท็จจริงที่ข้อสอบให้มา เพราะข้อเท็จจริงตามข้อสอบนั้นย่อมต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ยุติแล้ว
๖. ต้องปฏิบัติตามระเบียบในการสอบอย่างเคร่งครัด
๑. คำตอบต้องถูกต้อง ตรงประเด็น และตอบได้ครบถ้วนทุกประเด็นที่ข้อสอบถามมา

หมายถึงการตอบคำถาม ได้ถูกต้องตรงกับหลักกฎหมายในประเด็นที่ตอบนั้นและตรงตามประเด็นที่ข้อสอบต้องการทดสอบ โดยในข้อสอบของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ในแต่ละข้อนั้น จะมีประเด็นที่ต้องการให้นักศึกษาตอบอยู่หลายประเด็น ซึ่งจะมีการแบ่งเป็นประเด็นหลัก และประเด็นรอง และในการให้คะแนนของท่านอาจารย์กรรมการผู้ตรวจจอย่อมจะต้องให้คะแนนประเด็นหลัก มากกว่าประเด็นรอง และมีประเด็นไม่น้อยกว่าสามประเด็น ซึ่งเราต้องดูแลละเอียด ถี่ถ้วนว่า ข้อสอบในแต่ละข้อนั้น มีประเด็นหลักคือเรื่องอะไร และมีประเด็นรองในเรื่องอะไรบ้าง ก็ประเด็น และที่ตอบให้ถูกต้อง ตรงกับประเด็น และตอบให้ครบถ้วนทุก ๆ ประเด็นด้วยจึงจะทำให้เราได้คะแนนดี ถึงแม้บางครั้งเราอาจจะเห็นว่า เป็นเรื่อง ที่ทุกคนน่าจะทราบคืออยู่แล้ว ข้อสอบจึงไม่น่าจะต้องการให้ตอบในเรื่องนั้น ๆ ก็ตาม แต่ก็ควรจะต้องตอบ

ไปด้วย เพราะ ถ้าหากว่าตรงคำตอบกำหนดว่า เรื่องนั้นเป็นประเด็นรอง ที่ต้องการให้นักศึกษาตอบด้วย และมีการกำหนดคะแนนไว้ให้ด้วยว่าประเด็นนี้ ให้กี่คะแนน เมื่อเราไม่ได้ตอบในเรื่องนี้ซึ่งเราเห็นว่าไม่น่าจะเป็นประเด็น ก็จะทำให้เราไม่ได้คะแนนในประเด็นรองนี้(ซึ่งมักเกิดขึ้นบ่อย ๆ)

๒. ภาษาที่ใช้เขียนตอบต้องเป็นภาษากฎหมาย หมายถึงคำต่าง ๆ ที่ใช้เขียนตอบข้อสอบนั้นต้องเป็นภาษาเขียน ไม่ใช่ภาษาพูด และต้องเป็นภาษากฎหมาย ซึ่งจะกะทัดรัดชัดเจนกว่าและ หากไม่ใช่ภาษากฎหมายแล้ว อาจทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไป จากคำตอบที่เราต้องการจะตอบจนทำให้ถูกหักคะแนนได้ เช่นเราเขียนตอบไปว่า “ การที่ นาย ก. ได้หยิบกระเป๋าของนาย ข. ไป โดยที่นาย ก. มีเจตนาทุจริต นั้น การกระทำของนาย ก. จึงเป็นการ พาททรัพย์ของผู้อื่นไปโดยทุจริตนาย ก. จึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา๓๓๔ ” เพราะว่าภาษากฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๔ นั้น ใช้คำว่า “ ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่นไป ...” แต่เราใช้ภาษาพูดซึ่งชาวบักขได้นิยมพูดกันว่า “ พา ” ซึ่งก็มีความหมายอย่างเดียวกับคำว่า “ เอา ” เช่นนี้เป็นต้น

๓. ต้องเขียนให้กะทัดรัด ชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย หมายถึงในการเขียนตอบข้อสอบนั้น ให้เขียนแต่ใจความที่สำคัญในประเด็นที่จะตอบ ไม่เขียนวกไปวนมา ไม่ต้องมีคำนำ ไม่ต้องมีการเกริ่นนำก่อน ซึ่งจะแสดงให้ท่านอาจารย์กรรมการผู้ตรวจข้อสอบเห็นว่า เรานั้นมีความรู้ในเรื่อง ที่ตอบอย่างแท้จริง เราไม่ใช่เป็นประเภทที่เขียนให้เยอะ ๆ เข้าไว้ เพื่อว่าจะถูก (ประเภทแทงกั๊ก) และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือไม่ทำให้เราเสียเวลา ในการทำข้อสอบข้ออื่นต่อไป โดยใช่เหตุ

๔. ต้องเขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย อย่าเขียนให้ตัวเล็กจนเกินไป หมายถึงการเขียนตอบ ข้อสอบต้องเขียน ให้ท่านอาจารย์กรรมการผู้ตรวจข้อสอบอ่านง่าย ไม่เขียนติด หรือห่างกัน และ ไม่เขียนแบบเล่นทาง หรือเขียนแบบไม่ยกปากกา เขียนติดกันพันกันไปจนอ่านยาก และควรที่จะเขียนให้ตัวโตๆสักหน่อย เพราะ ท่านอาจารย์กรรมการ ผู้ตรวจข้อสอบส่วนมากจะเป็นผู้อาวุโส และ สายตายาว หากเขียนตัวเล็กจนเกินไป แล้วอาจทำให้อ่านยาก อันจะส่งผลถึงคะแนนได้ เนื่องจากท่านไม่สามารถ ทราบได้ว่าท่านตอบว่าอะไร

๕. ต้องไม่เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม ข้อเท็จจริงที่ข้อสอบให้มา เพราะข้อเท็จจริงตามข้อสอบนั้นย่อมต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ยุติแล้ว หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่นำมาออกเป็นข้อสอบนั้น ท่านอาจารย์ผู้ออกข้อสอบได้นำข้อเท็จจริงซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วคือไม่อาจที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ได้อีกแล้วเรามีหน้าที่เพียงแต่นำข้อเท็จจริงที่ข้อสอบให้มานั้น ไปปรับกับ หลักกฎหมายให้ได้ว่าข้อเท็จจริง เป็นเช่นนั้นแล้ว ควรจะนำหลักกฎหมายในเรื่องอะไรมาวินิจฉัยเพื่อให้ได้ผล ตามกฎหมายที่ถูกต้อง และตามข้อเท็จจริงนั้น ๆ ได้เคยมีคำพิพากษาของศาลฎีกาวางบรรทัดฐานในเรื่องนั้นไว้ด้วย หรือไม่ อย่างไร

๖. ต้องปฏิบัติตามระเบียบในการสอบอย่างเคร่งครัด หมายถึง ในการสอบข้อเขียน ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นั้น จะมีระเบียบการสอบข้อเขียน ซึ่งผู้ที่ เข้าสอบทุกท่านจะต้องทราบ และยึดถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด มิฉะนั้นแล้วอาจถูกหักคะแนนได้

ระเบียบการสอบข้อเขียน ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งนิติบัณฑิตยสภา

ขอ ๑. เมื่อเข้าห้องสอบแล้ว ห้ามมิให้ออกจากห้องสอบจนกว่าเวลาล่วงไปแล้ว ๑ ชั่วโมง และ ห้ามลุกไปจากที่นั่งสอบก่อนหมดเวลาสอบ โดยไม่ได้รับอนุญาต จากกรรมการคุมสอบก่อนเว้นแต่เพื่อส่งสมุดคำตอบก่อนหมดเวลา หรือ ไปพบกรรมการคุมสอบเพื่อขออนุญาตใด ๆ

ขอ ๒. ห้ามเขียนชื่อหรือลงลายมือชื่อผู้สอบไว้ ณ ที่ใดในสมุดคำตอบโดยเด็ดขาด แม้ขีดฆ่าหรือตอกเติมก็ห้ามลงชื่อกำกับ

ขอ ๓. ให้เขียนเลขประจำตัวสอบ หรือเขียนหรือทำเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่งไว้ ณ ที่ใดในสมุดคำตอบ เช่น เครื่องหมายวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม รูปดาว หรือ ขีดเส้นใต้เลขข้อ คำ หรือข้อความใด ห้ามฉีกกระดาษออกจากสมุดคำตอบ

ขอ ๔. ให้ใช้ปากกาหมึกแห้ง เฉพาะหมึกสีน้ำเงินเท่านั้น

ขอ ๕. ห้ามนำวิทยุสื่อสาร หรือวิทยุเรียกตัว หรือเครื่องมือสื่อสารทุกชนิดเข้าไปในห้องสอบ ห้ามนำตำรากฎหมาย ตำบทยกกฎหมาย หรือโน้ตย่อใดๆ เข้าในห้องสอบ และ ห้ามกระทำการใดๆ อันเป็นการทุจริตในการสอบ

ขอ ๖. เมื่อตอบข้อใหม่ต้องขึ้นหน้าใหม่ และ ลงเลขข้อในช่องที่กำหนดให้ชัดเจน หากไม่ตอบข้อใดให้ลงเลขข้อนั้นไว้ที่หน้าใหม่แล้วเขียนว่า “ไม่ตอบ”

ขอ ๗. ให้เขียนคำตอบทั้งสองหน้ากระดาษโดยไม่ต้องลอกคำถาม ถ้าสมุดเล่มเดียวไม่พอ ให้ขอเพิ่มได้ แลกมัดรวมไว้ด้วยกัน

ขอ ๘. เมื่อมีสัญญาณหมดเวลาแล้ว ให้หยุดเขียนคำตอบทันที

ขอ ๙. ห้ามวางสมุดคำตอบไว้ที่โต๊ะสอบ ต้องให้นำไปส่งต่อกรรมการคุมสอบ เพื่อกรรมการคุมสอบจะได้นำลงลายมือชื่อไว้

ขอ ๑๐. ผู้สอบที่ฝ่าฝืนระเบียบข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ หรือ ข้อ ๔ จะถูกปรับเป็นข้อสอบข้อเขียน ตก หรือ อาจถูกหักคะแนนตามควรแก่กรณี

ผู้สอบที่ฝ่าฝืนระเบียบข้อ ๕ จะถูกปรับเป็นผู้สอบข้อเขียนตก

ผู้สอบที่ฝ่าฝืนระเบียบข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ หรือข้อ ๙ อาจถูกหักคะแนนตามควรแก่กรณี

ขอ ๑๑. ห้ามเข้าสอบเมื่อทำการสอบไปแล้วเกิน ๓๐ นาที

เว้นแต่มีเหตุจำเป็นตามสมควรก็ขออนุญาตให้เข้าสอบได้ แต่ต้องไม่เกิน ๑ ชั่วโมง

ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง เพราะหากเราทำคะแนนได้เพียง ๕๐ คะแนน ซึ่งตามปกตินั้น ต้องถือว่าเราสอบได้แล้ว แต่ถ้าหากว่าเราทำผิดระเบียบและถูกหักคะแนน แม้จะเป็นเพียงคะแนนเดียวก็ตาม แต่ส่งผลอย่างใหญ่หลวงแก่เราได้ จึงอยากให้ทุกท่านระมัดระวัง ในเรื่องนี้ไว้ด้วย ไม่อยากให้เกิดความเสียใจในภายหลัง เหมือนอย่างใครบางคนที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว